Gemeentelijk Actieplan Duurzaamheidsvisie Beesel 2019 - 2022

In de visie en de thematische verdieping staan de opgave, doelen en tussenstappen voor een duurzaam Beesel genoemd. Ook noemen we op hoofdlijnen welke acties we van 2019 tot en met 2022 willen gaan uitvoeren. Dit document gaat hier verder op in en benoemt de concrete acties, inclusief de aanleiding en de betrokken partijen.
Het actieplan is thematisch opgebouwd en volgt de thema's van de duurzaamheidsvisie en de thematische verdieping. Het betreft een werkdocument dat gericht is op de uitvoering van de duurzaamheidsopgave. Vandaar dat het is vastgesteld door het college van b&w.

We beseffen dat dit ambitieuze actieplan een grote impact zal hebben op de gehele organisatie. Daarnaast zijn we afhankelijk van externe partners en worden we beïnvloed door veranderende wetgeving en voortschrijdende kennis en inzichten. Een gevolg daarvan kan zijn dat sommige actiepunten over 4 jaar nog niet klaar zullen zijn, maar zullen doorlopen in de volgende periode of dat enkele actiepunten geschrapt moeten worden en eventueel vervangen door nieuwe. Daarom moet dit actieplan 2019 - 2022 gezien worden als een levend document dat aan verandering onderhevig kan zijn.

Monitoring
De komende jaren zal op verschillende thema's monitoring vanuit regio en het Rijk opgezet worden.
In ieder geval gaat dat gebeuren vanuit het thema duurzame energie, maar ook bij andere thema's zijn er ontwikkelingen die wijzen op een gezamenlijk opgezette monitoring. Daar zullen we bij aansluiten om onze eigen voortgang te meten en om te vergelijken met andere gemeenten/regio's.
Tot die tijd gaan we gewoon aan de slag om daadwerkelijk tot verduurzaming te komen.

Vastgesteld door burgemeester en wethouder van Beesel
op 4 februari 2019
.

1 Energie

Aanleiding acties	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Besparing			
1. Wat je niet gebruikt, hoef je niet op te wekken 2. Minder energieverbruik kan energiearmoede tegengaan 3. Isolatie is voor veel duurzame warmteopties noodzakelijk	Vervolgen en intensiveren van een isolatie en besparingsaanpak voor inwoners.	Team besparing	De Groene Vogel, WoonGoed 2-D
	Intensiveren van samenwerking met ondernemers – inventariseren waar de behoefte ligt in verdere ondersteuning bij besparing.	Team besparing Energieadviseurs van RUD Limburg Noord	Ondernemers
	Aanpak verduurzaming van gemeentelijk vastgoed op basis van onderzoek verduurzaming vastgoed en resultaten Transitievisie Warmte.	Team besparing	Beheerders
Elektriciteit			
1. lokale energieopwek met lokale opbrengsten	Opstellen van beleidskader grootschalige opwek.	Team energietransitie	Inwoners en ondernemers tijdens een validatiesessie
2. Schone en gezonde lucht 3. Iedereen doet mee en kan (financieel) participeren	Bijdrage Beesel aan de Regionale Energie Strategie (RES) – zoekgebieden zon en/of wind zijn bekend, rekening houdend met ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijk draagvlak en benodigde infra.	Team energietransitie Betrokkenen: regionale gemeenten, provincie	Enexis
4. Gebruik van duurzame bronnen beperkt klimaatverandering	Een of meerdere initiatiefnemers hebben een vergunning ingediend om een deel van de grootschalige opwek te realiseren.	Actiehouder: team energietransitie Betrokkenen: team communicatie	Inwoners, ondernemers, de markt
	Doelgroepgerichte aanpak voor zonnepanelen op dak voor particulieren.	Actiehouder: team energietransitie Betrokkenen: team communicatie	De Groene Vogel, inwoners
	Doelgroepgerichte aanpak voor ‘zon op grote daken’ (bedrijfsdaken, publieke daken en hallen). Aandacht voor betaalbare zondelen om inwoners met lagere inkomens en zonder (eigen) dak betrokken te houden.	Actiehouder: team energietransitie Betrokkenen: team communicatie	Joris Wekt Op, ondernemers
	Onderzoek naar rol en aandeel van gemeente in grootschalige energieopwek.	Actiehouder: team energietransitie	Intern
	Onderzoek naar de infrastructuur om de groei en aansluiting van grootschalige opwek te borgen.	Actiehouder: team energietransitie	Netbeheerder Enexis

Aanleiding acties	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Warmte			
1. Eigen energieopwek met lokale opbrengsten 2. Schone en gezonde lucht 3. Gebruik van duurzame bronnen beperkt klimaatverandering 4. Vermijden van aardgas en daarmee de risico's voor Groningen 5. Aansluiten bij de nationale doelstellingen aardgasvrij en de gevraagde acties daar naartoe	Transitievisie warmte – visie over wanneer welke wijk op welke manier van het aardgas af moet. Intensief project met stakeholders en vaststelling door de raad voor een gedeelde visie. Proces van visievorming gaat samen met een informatie- en participatiecampagne over duurzame warmte voor inwoners.	Actiehouder: projectteam warmtetransitie Betrokkenen: team communicatie, team besparing	Klankbordgroep
	Input Beesel voor regionale strategie warmte (onderdeel RES) – lokale warmtevraag, beschikbaarheid van bronnen en benodigde infra.	Actiehouder: projectteam warmtetransitie Betrokkenen: regionale gemeenten	Regio NML, Provincie, Netbeheerder, Waterschap
	Wijkuitvoeringsplan – aanpak voor het eerste gebied in Beesel om van het aardgas af te gaan. Aandacht voor participatieproces van lokale stakeholders.	Actiehouder: projectteam warmtetransitie Betrokkenen: team communicatie, team besparing	Klankbordgroep, Woongoed 2000, lokale inwoners van het gebied
	Haalbaarheidsstudie naar warmtebronnen – koppeling bronnen en warmtevraag in kaart.	Actiehouder: projectteam warmtetransitie Betrokkenen: provincie	
Overig			
1. Zichtbaarheid van en informatievoorziening over de energietransitie 2. Koppelkansen met andere thema's benutten 3. (informatie over) duurzaamheid bereikbaar voor een zo groot mogelijke doelgroep (niet alleen de trekkers en niet alleen online)	Plan van aanpak voor een fysiek (mobiel) informatiepunt.	Actiehouder: alle teams van de duurzaamheidsvisie	De Groene Vogel, Joris Wekt Op, Woongoed 2000, klankbordgroep, inwoners
Bij een toename van duurzame energiebronnen ontstaat er een steeds grotere onbalans tussen vraag en aanbod	Scenariostudie naar de rol van energieopslag in Beesel.	Actiehouder: team warmte en team energie gezamenlijk Betrokken: netwerkbeheerder	Joris Wekt Op. De Groene Vogel
	Afhankelijk van vorige actiepunt: start project energieopslag.	Actiehouder: team warmte en team energie gezamenlijk	Woongoed 2000 en/of projectontwikkelaar
Duurzaamheid is betaalbaar voor iedereen in Beesel	Inventarisatie van middelen voor de betaalbaarheid van duurzame investeringen. Eventueel een plan van aanpak voor een aanvullend middel als eerdere middelen ontoereikend zijn.	Actiehouder: team sociale duurzaamheid	Inwoners

2 Duurzame mobiliteit

Aanleiding actie	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Verminderen mobiliteit			
Om bij te dragen aan de doelstelling; in 2030 20% minder verplaatsingen wordt deelmobiliteit in Beesel gestimuleerd.	- Marktconsultatie kansen voor deelauto's en opstellen beleid - Herzien parkeernormen gebiedsontwikkelingslocaties in combinatie met nieuwe mobiliteitsconcepten - Verder uitrollen deelconcept Mobie, meer auto's bij de gemeente en meer deelauto's in de gemeenschap - Meedoen in euregionale projecten b.v. Shareuregio	Gemeente verkeer en vervoer, ruimtelijke ontwikkeling Regio Venlo (RMO)	Marktpartijen deel-auto's, Mobie, projectontwikkelaars wijken, energie coöperaties en lokale initiatieven, Shareuregio
Door logistieke stromen te combineren wordt efficiëntere en duurzame bevoorrading en distributie gerealiseerd, dus ook minder mobiliteit	- Kansrijk onderzoeken of aansluiten bij Green Deal ZES (Zero Emissie Stadslogistiek) - Identificeren grote distributie stromen om slimme combinaties in kaart te brengen, bv bundelen afvalinzameling buitengebied - Onderzoek naar haalbaarheid wijkdistributie centra - Grootschalig onderzoek in gesprek met distributiepartijen, kansrijkheid logistieke hubs	Gemeente verkeer en vervoer, bedrijfsleven Regio Venlo (RMO)	Logistiek en distributie bedrijven, leveranciers, wijkcentra, onderzoeksinstelling.
Door zelf deelmobiliteit te gebruiken wordt eigen vervoer verminderd	Geen dienstkilometers meer vergoeden vanaf 2022, voldoende deelmobiliteit als alternatief	Gemeente	-
Veranderen mobiliteit			
Om het doel; in 2030 80% van alle verplaatsingen onder de 5km te fiets of te voet te halen wordt de *modal shift,* meer gebruik van (elektrische) fietsen & OV ipv personenvervoer, gestimuleerd.	- Nulmeting: analyse regionale vervoersbewegingen en - Kansen definiëren voor OV en fietsinfrastructuur (zoals fietssnelwegen), zoals fietsverbinding tussen Belfeld en Reuver - Programma fietsmaatjes opzetten of stimuleren, waarmee gezamenlijk fietsen wordt georganiseerd - Werkgeversaanpak duurzaam mobiliteitsbeleid stimuleren in de gemeente door met bedrijven in gesprek te gaan - Onderzoek kansen toegankelijker maken OV, ook voor ouderen - Inzet van elektrische golfkarretjes als alternatief OV korte afstanden en recreatief vervoer - Stimuleren van te voet en te fiets vergaderen	Gemeente verkeer en vervoer, infrastructuur Regio Venlo (RMO)	Bedrijfsleven en bewoners

Aanleiding actie	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Verduurzamen mobiliteit			
Stimuleren elektrisch vervoer door infrastructuur te faciliteren.	- Opstellen plankaart openbare laadinfrastructuur - Inkoop en realisatie strategische locaties openbare laadinfrastructuur - Mogelijkheid onderzoeken om laadpalen gelijk van V2G technologie (van voertuig naar net laden) te voorzien	Gemeente, verkeer & vervoer, duurzaamheid, openbare ruimte	Bedrijven die laadpalen kunnen plaatsen, netbeheerder, en CPO – charging point operator
Kennis en vaardigheden dragen bij aan het halen van de doelstelling doordat ze de overgang makkelijker maken.	- Opzetten van een opleiding duurzame mobiliteit: duurzaam en veilig rijden toelichten op scholen en in cursus voor ouderen	Gemeente	Scholen, burgers, ouderen
Het verduurzamen van wagenparken draagt bij aan de transitie naar emissieloos vervoer. Dit kan bij bedrijven en eigen organisatie.	- Quickscan verduurzamen wagenparken faciliteren, door bijvoorbeeld TCO (total cost of ownership) berekeningen om financiële haalbaarheid inzichtelijk te maken - inkoopkaders opstellen t.b.v. inkoop en aanbesteden mobiliteit (o.a. doelgroepenvervoer) - Bij iedere volgende inkoop (aanschaf en lease) wordt voor zero emissie voertuigen gekozen. - In gemeenschappelijke regelingen als BV MGR, Veiligheidsregio, Omnibuzz & RUD wordt hierop aangestuurd.	Gemeente, inkoop	Bedrijven met een wagenpark. Vervoersorganisaties.
Zero emissie vervoer wordt gestimuleerd door onderzoek naar alternatieve brandstof verkooppunten & snelladers	- Huidige brandstofpuntenbeleid herijken - In kaart brengen mogelijke locaties alternatieve brandstof-verkooppunten, (e.g. waterstofstation) met investerings-kaders voor de markt - Onderzoek naar potentiele locaties snelladers	Gemeente, provinciaal, regionaal	Tankstationhouders, onderzoeksinstellingen, brandstofproducenten, netbeheerder.

3 Circulaire economie

Aanleiding acties	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Zelf doen			
1. Voorbeeldfunctie 2. Significante bijdrage leveren aan de lokale circulaire economie 3. Tegengaan van de uitputting van grondstoffen	Nieuw inkoopbeleid opstellen waarin circulair inkopen richting 2030 de standaard wordt.	Team circulair en inkoop	intern
Tegengaan van de uitputting van grondstoffen	Opstellen Grondstoffenplan	Team circulair en inkoop	Inwoners
Samen doen			
Urgentie en bewustwording creëren op het gebied van circulaire economie	Start een bewustwordingscampagne over gedrag en leefstijl op het gebied afvalscheiding, verspilling en bewust inkopen o.a. met aandacht voor de jeugd.	Team circulair en communicatie	Inwoners
Scheiding en hergebruik van grondstoffen stimuleren → Significante bijdrage leveren aan de lokale circulaire economie	Het huishoudelijk afvalbeleid aanscherpen. Ook verenigingen, maatschappelijke organisaties, scholen, evenementen, KWD en openbare ruimte nemen mee in dit beleid.	Team circulair en afval	Inwoners, verengingen, maatschappelijke organisaties, scholen
Lokale circulaire economie stimuleren	Onderzoek doen naar de mogelijkheid van het starten van een kringloopwinkel.	Team circulair, sociaal domein en economie.	Inwoners
Handelingsperspectieven voor circulaire economie creëren	Regionale initiatieven bij Beeselse bedrijven onder de aandacht brengen zodat er voor bedrijven een laagdrempelige mogelijk is om te leren over circulair ondernemen	Team circulair en economie.	Bedrijven en ondernemers
Meedoen			
Leren over circulaire economie bevorderen en daarmee de transitie in Beesel versnellen	Aansluiten bij regionale netwerken rondom de circulaire economie en kansen die daaruit voortkomen verspreiden binnen Beesel.	Transitieteam breed en aansluiten bij bredere regionale samenwerkings-activiteiten (zie derde actie van tabel 5)	Intern

4 Klimaatadaptatie & biodiversiteit

Aanleiding acties	Acties t/m 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Vastgoed			
Klimaatadaptatie en natuur-inclusiviteit als randvoorwaarde bij nieuwbouw, verbouw en renovatie	Beleid formuleren met betrekking tot klimaatadaptatie en biodiversiteit voor de beoordeling van bouwplannen - Het formuleren van kwalitatieve eisen met betrekking tot klimaatadaptatie en biodiversiteit bij bouwplannen.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Inwoners
Als gemeente het goede voorbeeld geven.	Aanpak van gemeentelijk vastgoed; o.a. groener maken, afkoppelen van de hemelwaterafvoer etc. maar ook het verbeteren van de isolatiewaarde. Het gemeentehuis komt voorin de fasering en dient als voorbeeldproject (het raadhuisplein wordt tegelijkertijd aangepakt). - onderzoek naar klimaat adaptieve en natuur inclusieve maatregelen aan gemeentelijk vastgoed voor de gehele portefeuille.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit, Beheerders gemeentelijk vastgoed	Intern
Urgentie en bewustwording creëren op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.	Start een bewustwordingscampagne over natuur inclusieve en klimaat adaptieve maatregelen gericht op particulieren die beginnen aan een renovatie of verbouwing. - op de website een heldere informatievoorziening omtrent maatregelen die particulieren kunnen treffen. - De follow-up is het beschikbaar stellen van drukwerk (bijvoorbeeld composteerbare flyers met wildbloemenzaad erin verwerkt). - Nieuwe inwoners in de gemeente een regenton, nestkast en/of insectenhotel cadeau.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit en communicatie	Inwoners
Vergroenen bedrijventerreinen.	Onderzoek naar stimuleringsregelingen voor het groener maken van bedrijven(terreinen).	Team‘klimaatadaptatie & biodiversiteit	Ondernemers, bedrijven, beleggers

Aanleiding actie	Acties 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Omgeving			
1. Het benutten van natuurlijke momenten. 2. Het aanzetten tot actie bij inwoners.	Het water robuust maken van de buitenruimte door te zorgen dat water sneller kan wegstromen en er meer waterberging mogelijk is. Dit vraagt om aanpassingen in de openbare ruimte als ook in tuinen van particulieren. Bewoners worden actief betrokken bij de klimaatadaptatie opgave. Een heldere en eerlijke informatievoorziening is hierin van groot belang. - Onderzoek naar de mogelijkheden tot het inzetten van tuincontracten. - Overtollige verharding (zoals te brede stoepen) inventariseren. - Particulieren overtuigen en assisteren bij het aanpakken van de tuin d.m.v. (wijk)coaches. Doorlopend: Natuurlijke momenten benutten om verharding te vervangen door half-verharding, water of groen.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Inwoners
1. Het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving op terrein van klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en sociaal domein. 2. Kansen voor participatie stimuleren.	Versterken van de groenstructuur binnen de bebouwde kom. Bij renovatie, omvorming en herinrichting van groen gebruiken we zoveel mogelijk inheemse soorten en soorten die goed zijn voor de biodiversiteit. Het creëren van groene ontmoetingsplekken in woonwijken. Het ondersteunen van groene initiatieven: - Bij nieuw te realiseren ruimten worden klimaatadaptatie en biodiversiteit integraal meegenomen in het ontwerp. - Het groener maken van bestaande ontmoetingsplekken, speeltuinen en schoolpleinen. - Het aanleggen van nieuwe schaduw- en rustplekken . Doorlopend: Het gemeentelijk groen openstellen voor initiatieven (b.v. moestuinen, pluktuinen, tiny forests). Doorlopend: Het verbeteren van de bomenstructuur Natuurlijke momenten benutten om verharding te vervangen door groen, nieuwe bomen en struiken aan te planten.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Scholen(gemeenschappen), verengingen, maatschappelijke organisaties, inwoners
	Het opstellen van een voorkeurslijst met betrekking tot klimaatbestendige en ecologisch waardevolle soortkeuze.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Tuinders, kwekers

Aanleiding actie	Acties 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
De achteruitgang van biodiversiteit tegengaan.	Versterken van de biodiversiteit in het buitengebied. Samenwerken met agrariërs voor het verduurzamen van de landbouw (b.v. zuinig gebruik of afzien van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest) Het toevoegen en inpassen van groene structuren (e.g. houtwallen) bij landschappelijke ingrepen (b.v. duurzame energie opwek).	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Agrariërs, Natuurbeschermingsorganisaties
Beheer			
De achteruitgang van biodiversiteit tegengaan.	Ecologisch beheer: - Opstellen van een ecologisch beheerplan. - Pilotlocaties ecologisch beheerd. - Bestrijdingsplannen voor invasieve soorten opstellen	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit, Buitendienst	Belanghebbenden, agrarische sector
	Onderzoek naar de mogelijkheden om het composteren van gft-afval e.a. reststromen binnen de gemeentelijke organisatie te realiseren.	Team klimaatadaptatie & biodiversiteit	Optie: kennisinstellingen

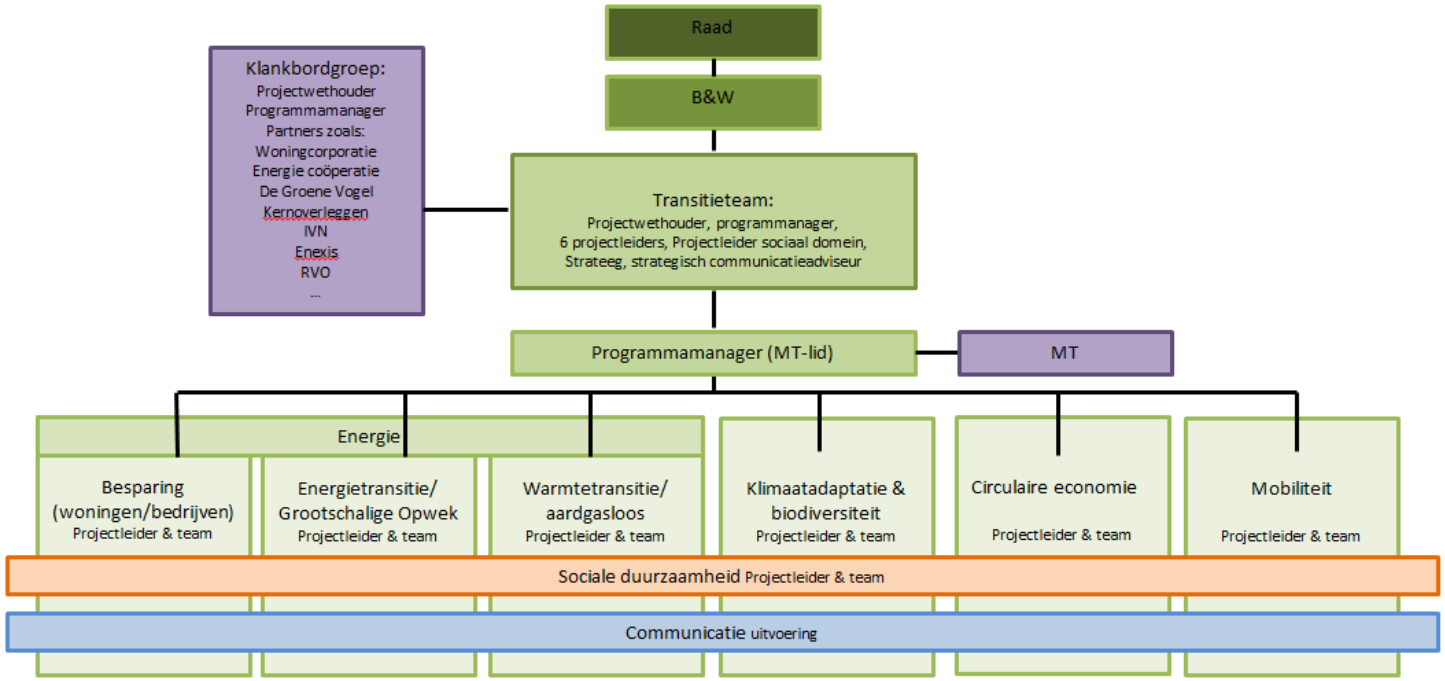
5. Communicatie, samenwerking en organisatie

Aanleiding acties	Acties 2022	Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden	Betrokken vanuit gemeenschap
Communicatie en participatie			
De transitie is van ons allemaal – draagvlak en eigenaarschap van zowel gemeente als gemeenschap	Vaststellen van een klankbordgroep	Transitieteam	Klankbordgroep
3. Zichtbaarheid van en informatievoorziening over de energietransitie 4. Koppelkansen met andere thema's benutten 5. (informatie over) duurzaamheid bereikbaar voor een zo groot mogelijke doelgroep (niet alleen de trekkers en niet alleen online)	Plan van aanpak voor een fysiek (mobiel) informatiepunt	Team Energiebesparing en team energietransitie Alle teams van de duurzaamheidsvisie	De Groene Vogel, Joris Wekt Op, Woongoed 2000, klankbordgroep, inwoners
Urgentie en bewustwording creëren op het gebied van duurzaamheid in Beesel	Voortzetten van de campagne Gewoon Samen Duurzaam	Communicatie	Inwoners, organisaties en ondernemers
Kansen voor participatie stimuleren	Communicatie op projectniveau	Communicatie in samenwerking met het thematea m voor het specifieke project	Inwoners
Van elkaar leren, niet het wiel opnieuw uitvinden en daarmee de transitie versnellen	Intensiveren van regionale samenwerking	Communicatie Regio NML	Inwoners, organisaties en ondernemers
Bieden van informatie, handelingsperspectieven en goede voorbeelden	Coördinatie website duurzaamheidsvisie	Communicatie	Inwoners, organisaties en ondernemers

Aanleiding actie	*Acties 2022*	*Bertrokken vanuit gemeente of andere overheden*	*Betrokken vanuit gemeenschap*
Interne organisatie			
Gemeentebrede organisatie van duurzaamheid	Organisatie van de interne structuur voor het programma duurzaamheid	Transitieteam met klankbord	Klankbordgroep
Gemeentebrede organisatie van duurzaamheid	Bewustwording en integreren van duurzaamheid binnen de werkzaamheden van de gehele gemeente	Alle duurzaamheidsteams en de overige medewerkers	
	Plan van aanpak voor het monitoren en evalueren van de doelstellingen	Transitieteam	
1. Voorbeeldfunctie 2. Significante bijdrage leveren aan de lokale circulaire economie	Voorbeeldfunctie – verduurzamingsagenda voor gemeente acties	Alle duurzaamheidsteams en de rest van de gemeente	

6. Organogram aanpak duurzaamheid

In de themagerichte verdieping van de duurzaamheidsvisie is beschreven hoe de interne organisatie voor de uitvoering van de duurzaamheid er globaal uit zal zien. Hieronder is dat verbeeld in een organogram.

- Per thema wordt een vaste thematrekker (projectleider) aangewezen. We werken met 6 inhoudelijke projectteams. De projectleider voert de verschillende acties/projecten uit samen met een projectteam. Dit projectteam kan van project tot project bestaan uit andere medewerkers. In de projectteams kunnen, indien gewenst, ook externe partners aansluiten.
- Dwars door de 6 projectteams lopen 2 overkoepelende thema's te weten communicatie (uitvoering) en sociale duurzaamheid (aanhaken bij sociale agenda's en verduurzamingskansen binnen het sociale domein). Deze thema's worden grotendeels binnen de 6 inhoudelijke thema's uitgewerkt.
- De programmamanager stuurt de 6 projectteams en de overkoepelende teams aan, bewaakt voortgang en financiën en stuurt bij.
- De strategiebepaling op en afstemming tussen de 6 thema's vindt plaats in het transitieteam.
- Een klankbordgroep vanuit de gemeenschap en verschillende partners staat het transitieteam bij met advies, kennis, uitwisseling en het verkennen van kansen.
- Uitvoerings- en beleidsbeslissingen door college, dan wel raad.